

MINISTERUL MUNCII
ȘI JUSTIȚIEI SOCIALE

Nesecret

Autoritatea Națională pentru
Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

Nr.14796/DGDPC/SSP/ip/09.11.2017

Către: Doamna Maria-Nicoleta Andreescu, director executiv

APADOR-CH

Ref: informații privind violența asupra copilului

Stimată doamnă director executiv,

Vă transmitem mai jos răspunsul instituției noastre la întrebările dumneavoastră cu privire la violența asupra copilului.

1. Numărul de proiecte de acte normative elaborate și propuse spre adoptare în problematica violenței împotriva copiilor în 2016-2017. Vă rugăm specificați care au fost acelea.

În perioada 2016-2017, instituția noastră a elaborat următoarele proiecte de acte normative cu incidență în domeniul de interes pentru dumneavoastră:

a) ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, ministrului sănătății și ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 1985/1305/5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale cuprinde prevederi referitoare la prevenirea și combaterea violenței asupra copilului, respectiv identificarea situațiilor de risc de violență asupra copiilor cu dizabilități, precum și a celor de violență asupra acestor copii și procedurile de colaborare interinstituțională în aceste situații.

2. Câte propuneri privind optimizarea relațiilor interinstituționale dintre autoritățile publice implicate în prevenirea și sancționarea violenței împotriva copiilor ați formulat în anii 2016 și 2017? Vă rugăm să menționați care au fost acelea?

Potrivit prevederilor art. 4, alin. (1) pct. 5 din HG 299/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, în exercitarea atribuțiilor sale Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor

Copilului și Adoptie ” ia măsurile necesare sau, după caz, propune autorităților ori instituțiilor competente luarea măsurilor necesare pentru prevenirea ori, după caz, înlăturarea efectelor oricăror acte ori fapte care încalcă principiile și normele tratatelor internaționale în domeniul drepturilor copilului, (...)”.

În exercitarea atribuțiilor de control ce revin ANPDCA în baza prevederilor art. 5 al HG 299/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adoptie, Corpul de Control a realizat în perioada indicată de dumneavoastră mai multe misiuni de control, care au vizat inclusiv problematica despre care ne-ați solicitat detalii suplimentare.

Astfel, în anul 2016 un număr de 7 misiuni de control au vizat verificarea unor situații de abuz, în timp ce în anul 2017 au avut loc 16 astfel de misiuni.

Printre măsurile dispuse de către Corpul de Control al ANPDCA în aceste cazuri, pot fi enumerate:

- solicitarea efectuării de către conducerea DGASPC a cercetării disciplinare a angajaților care nu au respectat prevederile legale în vigoare aplicabile în situațiile de abuz;
- sesizarea organelor de cercetare penală în situația în care au fost identificate cazuri de abuz;
- solicitarea elaborării și actualizării la nivelul DGASPC a procedurilor/metodologiilor de lucru privind instrumentarea cazurilor de abuz în acord cu toate reglementările incidente;
- solicitarea aplicării la nivelul DGASPC a prevederilor art. 102 din Legea nr. 272/2014, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului referitor la obligativitatea angajatorilor ca, în situațiile de abuz, să îndepărteze persoana abuzatoare de copiii aflați în grijă și să sesizeze de îndată organele de urmărire penală;
- măsuri privind realizarea intervenției specifice, monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate în cazurile copiilor victime ale situațiilor de abuz, conform prevederilor legale;
- măsuri privind realizarea la nivelul DGASPC a evidenței beneficiarilor din sistemul de protecție specială aflați în situație de risc infracțional (fapte penale, abuz sexual/prostituție, relații ale minorelor cu persoane adulte, victime ale traficului de persoane), care înregistrează plecări voluntare repetate din centru, respectiv a celor care consumă diferite substanțe cu potențial de drog;
- elaborarea/modificarea unor proceduri privind primirea, înregistrarea și gestionarea sesizărilor cazurilor de abuz asupra copiilor;
- realizarea demersurilor pentru ca, în limita bugetului aprobat, toți angajații serviciilor rezidențiale pentru protecția copilului să beneficieze de cursuri de formare continuă în domeniul protecției copilului împotriva abuzurilor, precum și de formări de specialitate în funcție de pregătirea profesională și atribuțiile de serviciu.

Tot în anul 2017 au fost realizate și alte 7 acțiuni de control având ca obiectiv - modul de instrumentare a sesizărilor de abuz asupra copiilor în cadrul serviciilor de specialitate din structura DGASPC.

Dintre măsurile dispuse, pot fi enumerate:

- organizarea și asigurarea funcționării în cadrul DGASPC a serviciilor privind Telefonul Copilului și Echipa mobilă, în conformitate cu prevederile Ordinului Președintelui ANPDCA nr. 177/2003 privind aprobarea standardelor minime obligatorii pentru telefonul copilului, standardelor minime obligatorii privind centrul de consiliere pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat;
- participarea la cursuri de formare continuă în domeniul protecției copilului împotriva abuzului de către personalul angajat al Serviciilor Abuz din cadrul DGASPC, în limita bugetului aprobat;
- realizarea demersurilor de planificare a intervenției în cazurile copiilor victime ale situațiilor de abuz, atât pentru copiii pentru care au fost stabilite măsuri de protecție specială, cât și pentru cei care au rămas în familie, precum și demersuri privind realizarea intervenției specifice, monitorizarea și reevaluarea periodică a cazurilor, conform prevederilor legale;
- elaborarea/modificarea unor proceduri privind primirea, înregistrarea și gestionarea sesizărilor cazurilor de abuz asupra copiilor.

3. Prin ce modalități ați asigurat aplicarea unitară a legislației cu privire la prevenirea și sancționarea violenței împotriva copiilor în anii 2016 și 2017. Vă rugăm să detaliați demersurile aferente fiecărui an și fiecărui tip de instituție avut în vedere.

Potrivit competențelor ce îi revin în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, ANPDCA asigură coordonarea metodologică a Echipelor Intersectoriale Locale (EIL) organizate la nivel județean și al sectoarelor municipiului București, în conformitate cu prevederile HG nr. 49/2011, anexa 1 - Metodologia-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie.

În același timp, Unitatea specializată din cadrul ANPDCA centralizează activitățile de prevenire desfășurate de EIL și facilitează schimbul de bune practici între aceste structuri, astfel încât să fie încurajată aplicarea și utilizarea unor instrumente de lucru unitare la nivel național.

Totodată, unitatea specializată asigură o comunicare permanentă cu EIL, oferind consultanță și îndrumare la oricare solicitare formulată din partea membrilor acesteia, în situația în care îi sunt semnalate situații incidente acestei problematice.

O situație centralizată a activității desfășurate de către Echipele Intersectoriale Locale în anul 2016 este prezentată în Anexa 1 la prezentul răspuns. Pentru anul 2017, situația centralizată va fi realizată în baza informațiilor ce vor fi transmise de către fiecare DGASPC, începând cu luna ianuarie 2018.

De asemenea, în cursul lunii septembrie 2017 ANPDCA a realizat mai multe întâlniri regionale la care au participat reprezentanți ai DGASPC și SPAS din 24 județe. În cadrul acestora, au fost discutate cu prioritate atât modul de colaborare dintre DGASPC și SPAS în ceea ce privește instrumentarea cazurilor de violență sau abuz asupra copilului cât și eficientizarea instrumentelor de lucru și a metodologiilor utilizate în prezent, în contextul în care violența împotriva copilului continuă să reprezinte o problemă națională, care necesită implicarea permanentă a reprezentanților autorităților locale.

4. Câte sesizări privind cazuri sau situații de violență împotriva copiilor a primit ANPDCA în anul 2016 și 2017, defalcate pentru fiecare an. Cum au fost acestea soluționate? În cazul în care au fost redirectionate către alte autorități, vă rugăm să precizați care sunt acelea.

În anul 2016, la nivelul ANPDCA au fost înregistrate 210 sesizări privind suspiciuni de abuz/neglijare/exploatare asupra copilului din care:

- 65 au fost transmise spre verificare DGASPC;
- 12 au fost transmise către Inspectoratele Școlare Județene sau Ministerul Educației Naționale;
- 7 au fost transmise către Primăriile de domiciliu;
- 5 au fost transmise către Ministerul Afacerilor Interne;
- 5 au fost transmise către Consiliul Național al Audiovizualului.

De asemenea, în primul semestru al anului 2017 au fost înregistrate 83 de sesizări privind posibile cazuri de abuz/neglijare/exploatare produse asupra copilului din care:

- 23 au fost transmise spre verificare DGASPC;
- 9 au fost transmise spre verificare către Ministerul Afacerilor Interne.

Precizăm, în acest context, că potrivit dispozițiilor legale în vigoare, respectiv art. 96 din Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare "orice persoană care, prin natura profesiei sau ocupației sale, lucrează direct cu un copil și are suspiciuni în legătură cu existența unei situații de abuz sau de neglijare a acestuia este obligată să sesizeze serviciul public de asistență socială sau direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei rază teritorială a fost identificat cazul respectiv.

(2) Pentru semnalarea cazurilor de abuz sau de neglijare a copilului, la nivelul fiecărei direcții generale de asistență socială și protecția copilului se înființează obligatoriu telefonul copilului, al cărui număr va fi adus la cunoștința publicului".

Potrivit art. 98 din același act normativ, "în vederea asigurării respectării dreptului prevăzut la art. 89 alin. (1), direcția generală de asistență socială și protecția copilului este obligată:

- a) să verifice și să soluționeze toate sesizările privind posibilele cazuri de abuz, neglijare, exploatare și orice formă de violență asupra copilului;
- b) să asigure prestarea serviciilor prevăzute la art. 119, specializate pentru nevoile copiilor, victime ale abuzului, neglijării, exploatării și oricărei forme de violență asupra copilului".

În același timp, în raport cu numărul sesizărilor pe această problematică înregistrate la nivelul DGASPC, conform datelor centralizate la nivel național în baza informațiilor transmise de Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din județe / sectoare ale municipiului București, în anul 2016, în evidențele acestor instituții, în anul 2016 au fost înregistrate 14.323 cazuri confirmate de abuz, neglijare sau exploatare a copilului, iar în primul semestru al anului 2017 un număr de 7.622 cazuri.

Mai multe detalii cu privire la cazurile mai sus menționate (locul unde s-a produs abuzul, grupa de vârstă a copilului, mediul de proveniență, măsuri luate pentru copil, servicii oferite) puteți găsi pe site-ul instituției noastre www.copii.ro, la rubrica Transparență/Statistici/Alte categorii de date.

5. Există reglementări metodologice referitoare la asistența minorilor victime ale violenței incluse în standardele de acreditare ale instituțiilor de protecția copilului?

Legislația secundară aplicabilă în domeniul protecției copiilor aflați în sistemul de protecție specială, cuprinde referiri distincte cu privire la modul în care trebuie intervenit în situațiile de abuz.

Astfel, Ordinul nr. 21/2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial, se referă prin Standardul 17 la "Protecția copilului împotriva abuzurilor".

Potrivit acestora "serviciul pentru protecția copilului de tip rezidențial promovează și aplică măsuri de protejare a copiilor împotriva oricărei forme de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare, tratament inuman sau degradant".

În același timp, "SR are proceduri scrise cu privire la prevenirea, identificarea, semnalarea, evaluarea și soluționarea suspiciunilor sau acuzațiilor de abuz asupra copiilor, întocmite în baza legislației în vigoare. Aceste proceduri sunt avizate de directorul SPSPC și sunt aduse la cunoștința personalului, copiilor și familiilor sau reprezentanților lor legali, iar copiii și familiile/reprezentanții legali sunt informați, în modalități accesibile, cu privire la aceste proceduri, precum și cu privire la drepturile copilului.

Copiii sunt încurajați și sprijiniți să sesizeze orice formă de abuz din partea personalului, a altor copii din SR sau a unor persoane din afara SR, fiind obligatorie realizarea unei evidențe a tuturor cazurilor de intimidare, discriminare, abuz, neglijare, exploatare (inclusiv exploatare sexuală sau prin muncă), tratament inuman sau degradant în registrul de sesizări și reclamații.

Personalul care are suspiciunea sau identifică situații de abuz, neglijare și exploatare a copilului, în cadrul SR sau în afara SR, are obligația de a le semnala la DGASPC și de a înștiința coordonatorul SR, în timp ce personalul desemnat de către coordonatorul SR, cu avizul DGASPC, poate asigura sau participa la evaluarea inițială a situației de abuz, neglijare și exploatare a copilului, rezultatele acestora fiind consemnate în fișa de semnalare obligatorie și evaluare inițială a situațiilor de abuz, neglijare și exploatare a copilului.

Fișa este transmisă la DGASPC în termen de maxim 48 de ore de la data evaluării inițiale.

De asemenea, personalul care are suspiciunea sau identifică situații de abuz, neglijare și exploatare a copilului în care sunt implicați alți membrii ai personalului din SR are obligația de a înștiința imediat coordonatorul SR, care aplică legislația în vigoare.

În situația în care coordonatorul SR nu semnalează aceste situații la DGASPC, în termenul prevăzut de standardele mai sus menționate, personalul care a înștiințat coordonatorul are obligația efectuării acestei semnalări.

Dacă este necesar, coordonatorul SR anunță, după caz, salvarea, poliția și/sau procuratura.

În acord cu legislația în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, în SR este strict interzisă agresiunea verbală sau fizică a copiilor, aceste fapte fiind pedepsite conform legii.

De asemenea, SR asigură sprijin psihologic și consiliere copiilor care au fost intimidați sau discriminați, iar în situația copiilor abuzați, neglijăți sau exploatați, se asigură accesul acestora la serviciile stabilite de DGASPC.

Nu în ultimul rând, potrivit aceluiași standarde aplicabile serviciilor de tip rezidențial, acestea trebuie să asigure efectuarea de către întregul personal (inclusiv personal auxiliar, angajați temporar sau voluntari) a unor cursuri de formare privind problematica protejării copilului împotriva abuzului, neglijării și exploatării.

Cu deosebită considerație,

Gabriela Coman

PREȘEDINTE

